

FELLESKIRKELIG GUDSTJENESTE

1.s.e. Kristi åpenbaringsdag

Fjellhamar kirke 9. januar 2011

Matteus 3,13-17

PREKEN

1. SJIRAFFEN

Det finnes mange rare og morsomme dyr i verden. En av dem er sjiraffen. Sjiraffen er verdens høyeste landdyr hvor hannen kan bli opptil 5,5 m høy. Med nesten 3 m lang hals. Et bilde på dagens tema: "Beina på jord og hjerte i himmelen". Har tatt fra Elisabeth Kristiansen som har tatt fra Sunniva Gylver, men sjiraffen er vår felles venn. Men den som er det fineste med bildet er at sjiraffen har et utrolig stort hjerte. For å få blod ut i alle deler av kroppen, ikke minst opp den lange halsen. 60 liter i minuttet kan den pumpe med et trykk som er tre ganger så stort som vi mennesker har. Den som skal koble sammen himmel og jord, den må ha et stort hjerte. Sjiraffen er et forbilde for oss.

Men sjiraffen forblir et rart dyr, et veldig rart dyr, og jeg skjønner godt at Jesus valgt å kalle oss sauer istedenfor. For et styr å gå ut redde den 100 sjiraffen som har gått seg vill. Selv for Jesus er det vel ikke bare bare å dra en sjiraff vekk fra det bratte stupet. Det går vel greit å treffe halsen med buen på hyrdestaven, men så er det mer kronglete. Det er jo litt koseligere å lage søndagsskolekort og bilder hvor Jesus bærer et lam på armen og ikke en sjiraff.

Vel, temaet for denne gudstjenesten er med beina på jorda og hjerte i himmelen. Og det er ikke først og fremst sjiraffen som har gitt meg den tanken. Men søndagens tekst som vi nå leser fra Matteus 3,13-17:

¹³ Da drog Jesus fra Galilea til Jordan og kom til Johannes for å bli døpt av ham. ¹⁴ Men Johannes ville hindre ham og sa: «Jeg trenger å døpes av deg, og så kommer du til meg!» ¹⁵ Jesus svarte: «La det nå skje! Dette må vi gjøre for å oppfylle all rettferdighet.» Da lot Johannes det skje. ¹⁶ Da Jesus var blitt døpt, steg han straks opp av vannet. Og se, himmelen åpnet seg, og han så Guds Ånd komme ned over seg som en due. ¹⁷ Og det lød en røst fra himmelen: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i.»

Be en bønn.

2. TANKER OM TEKSTEN

Her i kirka så heter denne søndagen 1. søndag etter Kristi åpenbaringsdag. Det er første søndag etter at alt med Jesu fødsel inkludert vismennene har vært i fokus. Matteus har rett før skrevet om døperen Johannes og hans aktiviteter. Ut i ødemarken levde han det vi kan kalle alternativt, i kamelhårskappe, også et morsomt og rart dyr, og spiste honning og gresshopper. Og så preket han. Til omvendelsen, om å gjøre seg klar til å ta i mot himmelriket. Han refset mye og etterlyste gode frukter i livet, ikke minst hos de religiøse lederne. Og folk strømmet til han der ute i ødemarken. Store mengder med folk, og de som ville omvende seg, og det var nok de fleste, ble døpt. Men en ting var da påkrevd fra Johannes, at de bekjente sine synder. For Johannes sin dåp var for syndere som vendte om.

Hit til Johannes i Jordan-elven, kommer så Jesus. For å bli døpt med omvendelsens dåp, men synderes dåp. Johannes protesterer først, og sier at det er jeg som trenger å døpes av deg. Men Jesus svarer at dette må vi gjøre for å oppfylle all rettferdighet. Gjennom dåpen så innvier Jesus seg til det oppdrag han hadde. Å gi sitt liv som løsepenge i vårt sted. Han gikk helt inn i våre kår, og lot seg døpe med synderes dåp. Det er som han melder seg klar for korsfestelse og stedfortredende lidelse og død. Han vet hvorfor han er kommet. For å oppfylle all rettferdighet, og da må han ta vår synd på seg. Men blir det ikke bare ord og symbolikk? Hvis det hadde blitt med dåpen så kanskje. Men ikke når spikrene nagler han til korset og blodet renner. Jesus planter beina godt ned i den virkelighet vi lever. Han stiller seg ved vår side fra dag en.

I det Jesus stiger opp av vannet skjer det noe som nok ikke skjedde med de andre Johannes døpte. Himmelen åpnet seg, Guds Ånd kom ned over han som en due og røst fra himmelen sa: ”Dette er min sønn, den elskede, som jeg har behag i.” Når Jesus gjennom synderes dåp, omvendelsens dåp, står med beina godt ned i gjørma så kommer det samtidig fra himmelen både lyd og lys og dyr, due er ikke et så rart dyr, som proklamerer Jesus som Guds sønn og Messias. At han er elsket og at Gud har sin glede i ham, som det heter i den nye oversettelsen. Når Jesus tar på seg synden og gjør seg klar for korsfestelse og stedfortredende lidelse, så er ikke det en gal selvpiner som har funnet på noe selv, nei, det er Guds egen elskede sønn, fylt av Guds ånd, sendt av sin Far i himmelen. Om Jesus plantet beina godt på jorda så var himmelen i han. Hans hjerte var fullt av Guds himmel, av hans kjærlighet, av hans ånd. Jesu dåp viser oss at Jesus har beina på jorda og hjerte i himmelen. Og sånn levde han hele sitt liv.

3. BEINA PÅ JORDA OG HJERTE I HIMMELEN

Jesus ble jo kalt tollere og synderes venn. Det uttrykket var for de som brukte det mest, de religiøse lederne, ikke et komplement men en anklage. Han var stadig sammen med moralsk tvilsomme folk. Han spiste sammen med dem og festet sammen med dem. Teamet hans var en gjeng på 12, unge grasrotarbeidere. Blant annet en toller, en oppfarende leder, to statusopptatte brødre, en skeptisk kar og en pengekjær idealist og forræder. En ting er det at tollere jobbet for okkupasjonsmakten, men deres tvilsomme pengeinnkreving skapte helt sikkert mange konflikter med folk, bråk og hat. Særlig på fest. Horer var også en del av denne gjengen, med sine erfaringer og historie som sikkert også den gang rommet både vold og kyniske bakmenn. Midt i dette var Jesus.

Jesus hadde virkelig beina på jorda i forhold til de han var sammen med. Men han ga aldri slipp på himmelen i sitt hjerte. På himmelens verdier, moral, og perspektiv. Med beina på jorda, midt i blant folk som ikke var som han, levde han ut Guds kjærlighet og tilgivelse, utfordret folk til å leve etter Guds vilje, og hadde alltid Guds rike og evigheten som perspektiv. Kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd, ble vernet fra mobben, tatt i mot med kjærlighet og tilgivelse, og sendt bort med en varm og klar oppfordring om å leve rett fra nå av.

Si meg hvem du omgås og jeg skal si deg hvem du er, gjelder vel ofte i praksis. Vi påvirkes av hvem vi bruker tid med. Derfor har mange religiøse og kristne ofte lukket seg inne i sine egne miljøer, ghettoer, fordi der er det trygt og godt. Og jeg skal ikke ironisere over det. Det er en krevende spenning. Å leve blant folk med annen tro og verdier, livsførsel og samtidig bevare himmelen i sitt hjerte. Vi merker det i ting med livsførsel og moral: Samliv og sex, alkohol og rus, svart arbeid og forbruksjaget, fokus på kropp og vellykkethet. Og det bryter på i virkelighetsforståelsen med perspektivet om et evig liv, en himmel, om Jesus midt i blant oss med sin ånd og kraft, om bønnesvar. Det er en krevende spenning som vi intuitivt vil ønske å utligne. Og da blir det lett et valg mellom to muligheter. Enten så prøver vi å holde verden på avstand eller så ser vi gjennom fingrene med himmelens verdier, moral og perspektiv. Hvor lett er det ikke for oss å føle oss på defensiven i møte med samfunnet. At vi trekker oss vekk. Det er tryggere sammen med våre egne i våre lune huler. Eller så glir vi gradvis inn i å tone ned alt med troen, verdier og moral. Det er ikke så farlig, vi lever og tenker jo bare som folk flest.

Men denne spenningen er ikke bare mellom oss troende og andre i et mangfoldig samfunn. Den er inni oss. Vi trenger ikke som Jesus å bli døpt med synderes dåp for å plante beina godt ned i jorda. Det er vårt liv, vår virkelighet som mennesker. Jeg trenger ikke løpet ut i verden for å oppleve spenningen mellom Guds himmel, Guds hjerte og livet på jord. For den har jeg i meg selv. Og det er vel tidvis den tøffeste biten av det, når jeg møter meg selv i døra. Når jeg lurer på hvordan i all verden det er mulig at Guds himmel kan ha noe med meg å gjøre. Hvor min frimodighet på at jeg kan vise noen noe som helst av Guds himmel for andre. Og jeg lurer på om Guds Ånd virkelig har bodd i meg, og preget meg noe som helst. Spenningen mellom opplevelsen av å stå med beina på jorda, i gjørma, og de gode, rene idealer fra himmelen som Jesus har vist meg og som jeg har blitt grepet av, fristes jeg da til å fjerne eller i hvert fall døyve. Også her blir det lett et valg mellom to muligheter. Enten å skyve de grumsete tinga under teppet og dekke til livet sånn det egentlig er. Særlig for andre troende, men jeg prøver også å overbevise meg selv. Eller jeg velger og omdefinerer Guds hjerte og vilje, senker Guds standard og fjerner meg gradvis fra andre troende, Guds nærvær og troen. Orker ikke, det er et slit og jeg tviler på hele greia.

4. BARE NÅDE KAN FORENE JORD OG HIMMEL

Det finnes kun en ting som kan dekke spennet i å ha beina på jorda og hjertet i himmelen og det er nåde. Jesus var den eneste som kunne leve fullt ut med beina på jorda og hjerte i himmelen. Alle vi andre trenger hjelp. Av Guds nåde. Av Jesus som ble Guds nåde for meg og deg. Bare Guds nåde kan hjelpe meg å leve med hjerte i himmelen og beina på jorda. Bare Guds nåde kan tette det spriket som er i meg mellom å ha beina på jorda og hjerte i himmelen. Bare Guds nåde kan gi meg ny kraft og frimodighet til på ny å leve i den spenningen i møte med andre i et mangfoldig samfunn.

Jesus levde med beina på jorda og hjerte i himmelen på en måte som brakte himmelen nær til mennesker han traff. Ved dåpen, innvielse av sitt oppdrag, fikk han med seg en erklæring av sin Fars kjærlighet og Guds ånd. Og det samme gir Jesus videre til oss når vi skal følge han. Når vi skal leve med beina på jorda og hjerte i himmelen i vår tid på Lørenskog så trenger vi å ta med oss en dyp visshet av Guds kjærlighet, Guds glede over oss, og at hans Ånd bor i vårt hjerte. Både i møte med oss selv og med andre og et samfunn hvor det både finnes bevisst motstand, fortvilede lengtende sjeler som har rota det til, mange positive som har masse annet de er opptatt av enn Gud og mye likegyldighet i forhold til tro. Når Guds ånd får lede oss og styrke oss, når vi er trygge på at vi er elsket av jordens skaper og verdens frelser, når Guds nåde gjør at vi greier å leve med beina på jorda og hjerte i himmelen, da kan vi leve i verden med beina på jorda og hjerte i himmelen på en måte som andre vil bli nysgjerrige på.

5. SAMMEN ER VI DYNAMITT

Sammen er vi dynamitt, het visst en komedieklassiker med Terrence Hill og Bud Spencer fra 70-tallet. Jeg har nok ikke sett den filmen heller, men uttrykket brukes jo av mange. Poenget i uttrykket er at to ting, personer eller hva det måtte være, alene er noe puslete greier men sammen blir det uslåelig. Til dynamitt. Jord og himmel er tidenes dynamitt i så fall. Og dynamitten er Jesus. Han som virkelig levde med beina på jorda og hjerte i himmelen. Han er vi kalt til å følge og etterligne. Ved Gud nåde, Guds kjærlighet og Guds ånd. Å kunne leve ærlig, nært og åpent med vårt eget liv, midt i livet sånn det er for folk i Lørenskog i 2011, og med et hjerte fullt av tro, håp og kjærlighet. Et hjerte overgitt til Jesus. Det har muligheter i seg.